

Krimināltiesiskā atbildība būvniecībā

Toms Bordāns
ZAB „VARUL” jurists

Rīgā 2014.gada 5.novembrī

Kas draud par būvniecības noteikumu pārkāpumu?

- 1) Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (LAPK) 152.pants,
- 2) Krimināllikuma 239.pants.

LAPK 152.pants:

Pirmā daļa: Par būves renovāciju, rekonstrukciju vai restaurāciju bez akceptēta projekta vai būvatļaujas (izņemot gadījumus, kas noteikti Vispārīgajos būvnoteikumos) vai vienkāršotās renovācijas vai vienkāršotās rekonstrukcijas noteikumu pārkāpšanu

Otrā daļa: Par būves patvaļīgu būvniecību.

Kādi ir administratīvās atbildības noteikumi LAPK 152.panta pārkāpuma gadījumā:

- ✓ Būvniecības normu pārkāpums:
 - ✓ Ir būvdarbi
 - ✓ Nav atļauja

- ✓ Īpašnieks;

- ✓ Vaina?

© 2000 by Pearson Education, Inc. All rights reserved. This publication is protected by copyright. Any unauthorized use or distribution of this work is strictly prohibited. For more information, contact Pearson Education, Inc., 501 Boylston Street, Boston, MA 02116.

Kas draud?

Pirmā daļa:

- ✓ Fiziskajām personām no 70-700 euro
- ✓ Juridiskajām personām no 280-4300 euro

Otrā daļa:

- ✓ fiziskajām personām no 140-1400 euro
- ✓ juridiskajām personām no 700-7100 euro

Kā noteiks soda apmēru?

Nemot vērā

1. izdarītā pārkāpuma raksturu
2. pārkāpēja personību
3. viņa vainas pakāpi
4. mantisko stāvokli
5. atbildību mīkstināšos un pastiprinošos apstākļus

1. The name of the person who has been named as the person to be named in the will is the person named in the will. The name of the person who has been named as the person to be named in the will is the person named in the will.

2. The name of the person who has been named as the person to be named in the will is the person named in the will. The name of the person who has been named as the person to be named in the will is the person named in the will.

Process?

1. Administratīvā pārkāpuma protokols
2. Pašvaldības Administratīvā komisija
3. Rajona (pilsētas) tiesa
4. Apgabaltiesa

Krimināllikuma 239.pants. Būvniecības noteikumu pārkāpšana [sākotnējā redakcijā]

1) Par celtņu, tiltu, ceļu pārvadu un citu būvju celtniecības normu un noteikumu pārkāpšanu, ja tā rezultātā sabrukusi būve vai tās daļa, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar arestu, vai ar naudas sodu līdz piecdesmit minimālajām mēnešalgām

2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem

Krimināllikuma 239.pants. Būvniecības noteikumu pārkāpšana
[iepriekšējā redakcija – no 2013.gada 1.aprīļa]

1) Par celtņu, tiltu, ceļu pārvadu un citu būvju celtniecības normu vai noteikumu pārkāpšanu, ja tā rezultātā sabrukusi būve vai tās daļa, —

soda ar īslaicīgu brīvības atņemšanu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu

2) Par tādām pašām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz četriem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu

Pašreizējā redakcija

239.pants. Būvniecības noteikumu pārkāpšana

(1) Par būvdarbu veikšanu laikā, kad tie ir apturēti, trešās grupas būvē vai daudzdzīvokļu ēkā, ja būvdarbi apturēti sakarā ar to veikšanu bez būvatļaujas vai sakarā ar būvdarbu uzsākšanu pirms būvatļaujas nosacījumu izpildes, —
soda ar īslaicīgu brīvības atņemšanu vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

(2) Par celtni, tiltu, ceļu pārvadu un citu būvju celtniecības normu vai noteikumu pārkāpšanu, ja tās rezultātā sabrukusi būve vai tās daļa, —
soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, atņemot tiesības uz noteiktu nodarbošanos vai tiesības ieņemt noteiktu amatu uz laiku līdz pieciem gadiem.

(3) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izraisījušas smagas sekas, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, atņemot tiesības uz noteiktu nodarbošanos vai tiesības ieņemt noteiktu amatu uz laiku līdz septiņiem gadiem.

(4) Par šā panta pirmajā vai otrajā daļā paredzētajām darbībām, ja tās izraisījušas divu vai vairāku cilvēku nāvi, —

soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz astoņiem gadiem, atņemot tiesības uz noteiktu nodarbošanos vai tiesības ieņemt noteiktu amatu uz laiku līdz desmit gadiem.

• **Secinājumi - objektīvie apstākļi, kuri jākonstatē:**

✓ **Pārkāpums** (būvniecības noteikumu vai būvdarbu veikšana laikā, kad tie apturēti)

2.,3.,4. daļai arī:

✓ **Sekas** (smagas sekas vai divu vai vairāk cilvēku nāve un Būves sabrukšana)

✓ **Cēloņsakarība** (starp sekām un pārkāpumu)

- **Smagas sekas:**

- ✓ viena cilvēka nāve
- ✓ smagi miesas bojājumi vai psihiskas dabas traucējumi vismaz vienai personai
- ✓ mazāk smagi miesas bojājumi vairākām personām
- ✓ mantiskais zaudējums lielā apmērā (EUR 16000) vai radīts citāds smags kaitējums ar likumu aizsargātām interesēm

(Likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 24.pants)

Subjektīvā puse:

- 1) būvniecības **noteikumu pārkāpšanu** (darbību), persona var veikt apzināti vai aiz neuzmanības, taču
- 2) attiecībā uz **sekām** personas psiholoģiskā attieksme izpaužas tikai kā neuzmanība

Tātad, persona **nav saucama** pie atbildības par **Krimināllikuma 239.panta** pārkāpumu, ja persona veikusi pārkāpumu ar nodomu izraisīt likumā paredzētās sekas.

Šādā situācijā persona ir saucama pie atbildības pēc tā Krimināllikuma panta, kurā paredzētas sekas, kuras persona ir vēlējusies panākt neievērojot būvniecības noteikumus.

Ko saukt pie atbildības?

TVNET: *“Atrast šodien vainīgo Zolitūdes traģēdijā ir Šerloka Holmsa cienīga misija”*

Bijušais Rīgas pilsētas galvenās policijas pārvaldes priekšnieks V. Bugajs: *“Zolitūdes traģēdijās par vainīgo atzīs kaut kādu buldozeristu. [..] Konkrētajā gadījumā objekts ir, subjekts ir, objektīvā puse (tas kas notika) arī ir, bet lūk, subjektīvo pusi neviens nepierādīs”*

- Krimināllikuma 12.pants:

Par noziedzīgu nodarījumu, ko privāto tiesību juridiskās personas interesēs, šīs personas labā vai tās nepienācīgas pārraudzības vai kontroles rezultātā izdarījusi fiziskā persona, attiecīgā fiziskā persona saucama pie kriminālatbildības, **bet juridiskajai personai var piemērot šajā likumā paredzētos piespiedu ietekmēšanas līdzekļus.**

Kāpēc piespiedu līdzekļi juridiskajām personām?

1. Vieglāk piemērot nekā kriminālatbildību
2. Mantisko jautājumu risinājums
3. Atsevišķu amatpersonu vai darbinieku sodi nemotivē juridisko personu
4. Administratīvo pārkāpumu gadījumā pierādīta efektivitāte

Kriminālprocesa likuma 439.panta trešā daļa:

Procesa virzītājs procesu par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu juridiskajai personai ar lēmumu var izdalīt atsevišķā lietvedībā šādos gadījumos:

2) konstatēti apstākļi, kas liedz noskaidrot vai saukt pie kriminālatbildības konkrētu fizisko personu, vai objektīvu iemeslu dēļ krimināllietas nodošana tiesai tuvākajā laikā (saprātīgā laika periodā) nav iespējama.

Piespiedu līdzekļu veidi

1) likvidācija

* izslēdz citu *piespiedu līdzekļu* piemērošanu

2) tiesību ierobežošana

3) mantas konfiskācija

4) naudas piedziņa

- šos *piespiedu līdzekļus* var piemērot vairāk nekā vienu vienlaicīgi

Paldies par uzmanību!

Toms Bordāns
ZAB „VARUL” jurists

E-pasts: Toms.Bordāns@varul.com

Tālrunis: **69356615**

Adrese: **Kaļķu iela 15 (3.stāvs), Rīga, LV-1050**

www.varul.com